

مدیریت مالی برای مدیران غیر مالی

Finance

For

Non financial manager

چهارم
ارزیابی مالی طرح‌های اقتصادی

تصمیم گیری خوب زاییده اطلاعات خوب است

**Good decision are born of good
information**

برای ارزیابی مالی طرحها و برنامه های اقتصادی نیاز به اطلاعات داریم
این اطلاعات باید فاکتورهای زیر را داشته باشند:

- ① مربوط بودن
- ② کامل بودن
- ③ قابل اتکا بودن
- ④ درستی و صحت
- ⑤ ارزش در محدوده زمان
- ⑥ هزینه کم

فرایند تصمیم گیری برای بودجه بندی سرمایه ای

بودجه بندی سرمایه ای ۳ مرحله دارد:

- ارائه طرح پیشنهادی برای سرمایه گذاری بلندمدت
- بررسی ، تجزیه و تحلیل و انتخاب یک یا چند طرح
- اجرا و نظارت بر طرح یا طرحهای اقتصادی

مدیران باید بین تصمیمات تامین مالی و سرمایه گذاری تفاوت قایل شوند.

شاخصهای ارزیابی مالی

Payback period: دوره برگشت سرمایه
بیشترین کاربرد را دارد

Net present value (NPV): خالص ارزش فعلی
بر معیار جریان نقدی و ارزش زمانی پول تمرکز دارد

Accounting rate of return (ARR): نرخ بازده حسابداری
بر سود حسابداری و بازده دارایی تمرکز دارد

Internal rate of return (IRR): نرخ بازده داخلی
بیشترین اثر را بر تصمیمگیریهای شهودی و قضاوتی دارد

Profitability index (PI): شاخص سودآوری
کارکرد خالص ارزش فعلی را دارد.

نکات مهم بودجه بندی سرمایه ای:

محاسبه ارزش زمانی پول

بر آورد سطح ریسک

تمرکز بر جریانهای نقدی

رتبه بندی طرحها

جهتگیری برای اجرای پروژه هایی که ارزش صاحبان سهام را حداکثر میکنند.

پیش زمینه:

- باید بین سود و جریانهای نقدی تفاوت قایل شد
- سود یک ملاک حسابداری است
- جریانهای نقدی یک ملاک واقعی اقتصادی است؟
- چرا؟

مثال تفاوت سود حسابداری و جریانهای نقدی

یک طرح کارآفرینی با خرید یک دستگاه ماشین آلات به ارزش ۲۰ میلیون تومان اجرا میشود. این طرح سالانه و به مدت ۴ سال ۱۲ میلیون تومان سود دارد و ماشین آلات طی ۴ سال مستهلک میشوند. برای محاسبه سود خالص باید هزینه استهلاک را مد نظر قرار دهیم.

هزینه استهلاک هر سال با روش خط مستقیم حساب می شود.

سود حسابداری					
سال	صفر	۱	۲	۳	۴
سود قبل استهلاك	۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
هزینه استهلاك	۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰
سود بعد استهلاك	۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰
جریانهای نقدی					
جریان نقد خروجی	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰
جریان نقد ورودی		۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
خالص	۲۰,۰۰۰,۰۰۰-	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰

مثالی برای شاخصهای ارزیابی مالی

یک شرکت پیمانکار حمل و نقل مواد پتروشیمی برای ارزیابی دو طرح اقتصادی داده های زیر را تهیه کرده است:

⊙ پروژه حمل برای شهر تهران (پروژه S)

⊙ پروژه حمل برای شهر کرج (پروژه L)

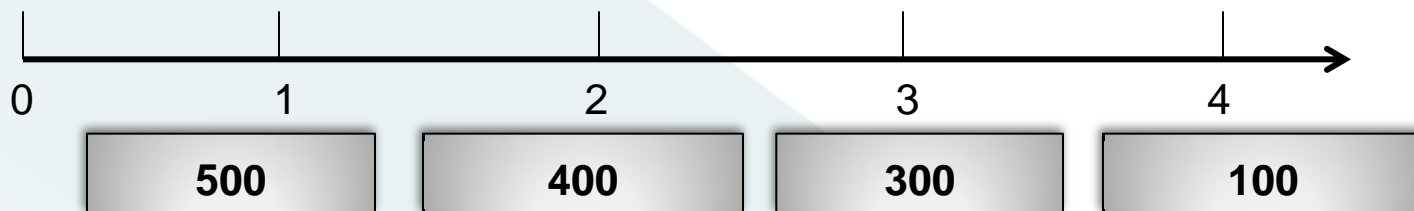
این شرکت بعد از بررسیهای جنبه های فنی طرح توانست منابع و مصارف آنها بصورت زیر پیش بینی کند:

پروژه L	
سرمایه اولیه	۱۰۰۰
جریان نقدی سال ۱	۱۰۰
جریان نقدی سال ۲	۳۰۰
جریان نقدی سال ۳	۴۰۰
جریان نقدی سال ۴	۶۰۰

پروژه S	
سرمایه اولیه	۱۰۰۰
جریان نقدی سال ۱	۵۰۰
جریان نقدی سال ۲	۴۰۰
جریان نقدی سال ۳	۳۰۰
جریان نقدی سال ۴	۱۰۰

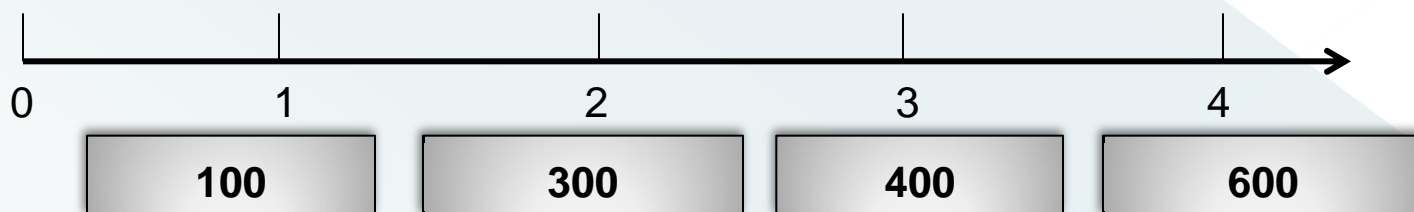
(1000)

طرح S

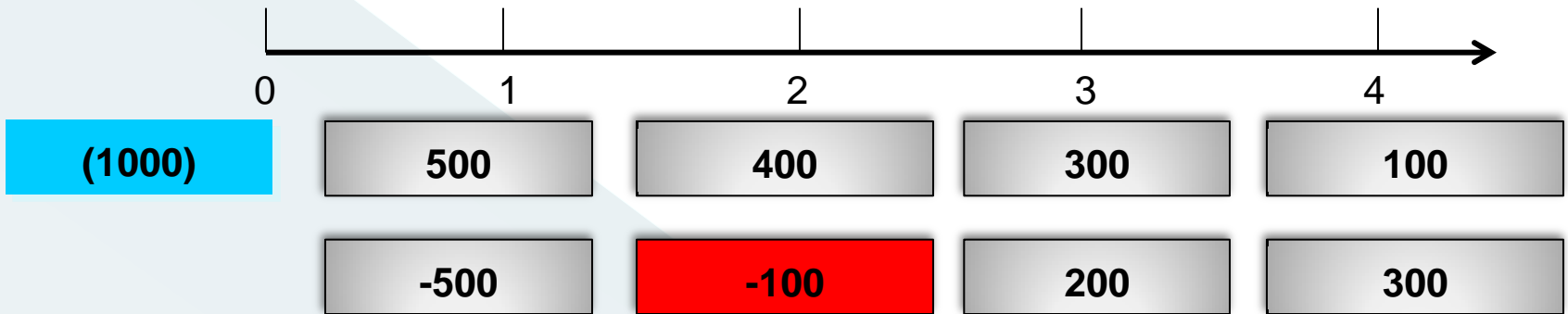
(1000)

طرح L

دوره برگشت سرمایه یا PP

طرح S

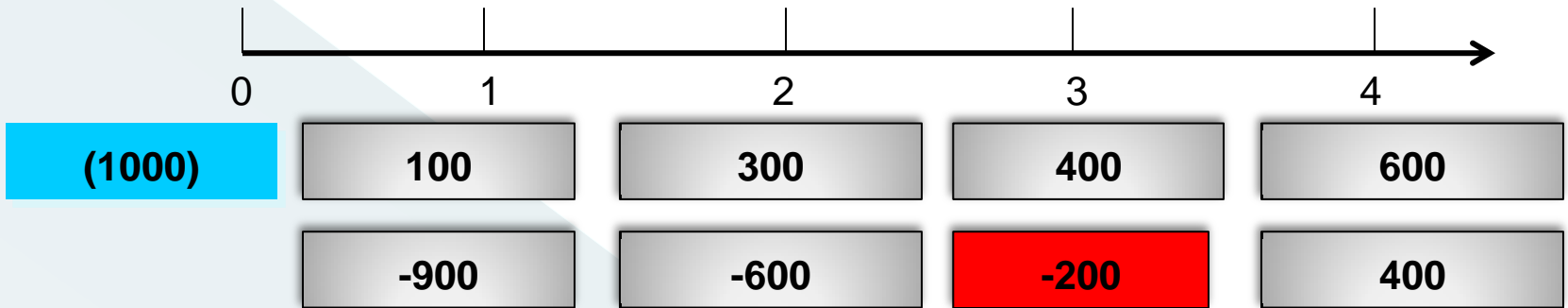

هزینه پوشش نیافته در
آغاز سال

جریان نقد دوره

$$PP = \text{سال قبل از پوشش سرمایه اولیه} + \frac{\text{هزینه پوشش نیافته در آغاز سال}}{\text{جریان نقد دوره}}$$
$$2/33 = 2 + \frac{100}{300}$$

طرح L

PP

=

سال قبل از
پوشش سرمایه
اولیه

+

هزینه پوشش نیافته در
آغاز سال
جریان نقد دوره

۲۰۰

3/33

=

۳

+

۶۰۰

نرخ بازده حسابداری

- تعیین متوسط سود سالیانه
- تعیین استهلاک
- تعیین متوسط سرمایه گذاری

$$\text{متوسط سود سالیانه} = \frac{\text{متوسط جریانهای نقدی} - \text{هزینه استهلاک}}{\text{ورودی}}$$

$$\text{نرخ بازده حسابداری} = \frac{\text{متوسط سود سالیانه}}{\text{متوسط سرمایه گذاری}} \\ \text{ARR} =$$

$$\text{هزینه استهلاک} - \text{متوسط جریانهای نقدی ورودی} = \text{متوسط سود سالیانه}$$

$$\text{متوسط جریانهای نقدی ورودی} = \frac{\text{متوسط جریانهای نقدی ورودی}}{\text{سال}}$$

$$\text{هزینه استهلاک} = \frac{\text{سرمایه گذاری اولیه (ماشین آلات)}}{\text{عمر مفید (سال)}}$$

$$\text{متوسط سرمایه گذاری} = \frac{\text{ارزش اسقاط} + \text{سرمایه گذاری اولیه}}{\text{عمر مفید (سال)}}$$

پروژه S

$$\text{نرخ بازده حسابداری} = \frac{75}{500} = 15\%$$

$$\text{ARR} =$$

$$\text{متوسط سود سالیانه} = 325 - 250 = 75$$

$$\text{متوسط جریانهای نقدی ورودی} = \frac{1300}{4} = 325$$

$$\text{هزینه استهلاک} = \frac{1000}{4} = 250$$

$$\text{متوسط سرمایه گذاری} = \frac{1000+0}{2} = 500$$

پروژه L

$$\text{نرخ بازده حسابداری} = \frac{100}{500} = 20\%$$

ARR

$$\text{متوسط سود سالیانه} = 100 - 250 = 350$$

$$\text{متوسط جریانهای نقدی ورودی} = \frac{1400}{4} = 350$$

$$\text{هزینه استهلاک} = \frac{1000}{4} = 250$$

$$\text{متوسط سرمایه گذاری} = \frac{1000 + 0}{2} = 500$$

Net Present Value (NPV)

خالص ارزش فعلی

خالص ارزش فعلی جریانهای نقدی ورودی و خروجی یک پروژه است

با تنزیل جریانهای نقد ورودی و خروجی عامل زمان و تورم لحاظ میشود.

با استفاده از بازده مورد انتظار میتوان سطح ریسک را در ارزیابی پروژه دخالت داد.

$$NPV = CF_0 + \frac{CF_1}{(1+K)} + \frac{CF_2}{(1+K)^2} + \frac{CF_3}{(1+K)^3} + \dots + \frac{CF_N}{(1+K)^N}$$

قبول پروژه = $NPV > 0$

Net Present Value (NPV)

$$NPV = CF_0 + \frac{CF_1}{(1+K)} + \frac{CF_2}{(1+K)^2} + \frac{CF_3}{(1+K)^3} + \dots + \frac{CF_N}{(1+K)^N}$$

داده های لازم برای برآورد K

عبارتست از حداقل بازده مورد نیاز برای اینکه انگیزه اجرای کار فراهم گردد

$K = RF + \text{صرف ریسک کار}$

فرض کنید $K = 10\%$

NPV = 79million

$$NPV_S = 79 = -1000 + \frac{500}{(1.1)} + \frac{400}{(1.1)^2} + \frac{300}{(1.1)^3} + \frac{100}{(1.1)^4}$$

NPV 50million

$$NPV_L = 50 = -1000 + \frac{100}{(1.1)} + \frac{300}{(1.1)^2} + \frac{400}{(1.1)^3} + \frac{600}{(1.1)^4}$$

کدام پروژه بهتر است؟

Internal Rate of Return (IRR)

نرخ بازده داخلی

نرخی است که NPV را صفر میکند. یعنی با این نرخ نه سود داریم نه زیان. حداقل بازده برای پروژه است.

$$NPV = 0 = CF_0 + \frac{CF_1}{(1+K)} + \frac{CF_2}{(1+K)^2} + \frac{CF_3}{(1+K)^3} + \dots + \frac{CF_N}{(1+K)^N}$$

قائده تصمیم گیری با IRR:

اگر IRR بیشتر از هزینه سرمایه باشد پروژه قبول میشود.

اگر IRR کمتر از هزینه سرمایه باشد پروژه رد میشود.

$$\text{IRR } (r_s) = 14.5\%$$

$$0 = -1000 + \frac{500}{(1 + \text{IRR})} + \frac{400}{(1 + \text{IRR})^2} + \frac{300}{(1 + \text{IRR})^3} + \frac{100}{(1 + \text{IRR})^4}$$

$$\text{IRR } (r_L) = 12\%$$

$$0 = -1000 + \frac{100}{(1 + \text{IRR})} + \frac{300}{(1 + \text{IRR})^2} + \frac{400}{(1 + \text{IRR})^3} + \frac{600}{(1 + \text{IRR})^4}$$

سه موضوع اساسی در NPV و IRR

- ① تفاوت در مبالغ سرمایه گذاری در پروژه ها
- ② تفاوت در ترتیب جریانهای نقدی
- ③ تفاوت در عمر پروژه ها

شاخص سودآوری

$$PI = \frac{\frac{CF_1}{(1+r)} + \frac{CF_2}{(1+r)^2} + \dots + \frac{CF_N}{(1+r)^N}}{CF_0}$$

$$1079 = \frac{500}{(1.1)} + \frac{400}{(1.1)^2} + \frac{300}{(1.1)^3} + \frac{100}{(1.1)^4}$$

$$PI = \frac{1079}{1000} = 1.079$$

$$1050 = \frac{100}{(1.1)} + \frac{300}{(1.1)^2} + \frac{400}{(1.1)^3} + \frac{600}{(1.1)^4}$$

$$PI = \frac{1050}{1000} = 1.050$$